

UCHWAŁA Nr ORN.0007.67.2012

Rady Miejskiej w Olecku

z dnia 27 września 2012 r.

w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko na lata 2012-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn.zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.) Rada Miejska w Olecku uchwała co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Olecko na lata 2012-2018, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Olecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w dniu podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Olecku
Karol Sobczak

Załącznik
do uchwały Nr ORN.0007.67.2012
Rady Miejskiej w Olecku
z dnia 27 września 2012 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Olecko
na lata 2012-2018**

Wprowadzenie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz 1493 z późn.zm) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Ofiarami przemocy w rodzinie stają się przeważnie kobiety i dzieci. Coraz częściej jednak przemoc rodzinna dotyczy także mężczyzn, osób starszych i niepełnosprawnych.

Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest zjawiskiem incydentalnym. Jeżeli raz ktoś jej się dopuścił, to istnieje duże prawdopodobieństwo, że powtórzy to po raz kolejny.

Ze względu na rodzaj zachowań sprawy najczęściej wymienia się cztery podstawowe rodzaje przemocy: fizyczna, psychiczna, ekonomiczna i zaniedbanie.

Wymienione formy przemocy bardzo często występują łącznie. U osób długotrwanie doświadczających przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. W obliczu przemocy są zazwyczaj bierne, mają silne poczucie winy i przypisują sobie odpowiedzialność za akty agresji. Charakteryzuje je niska samoocena, poczucie bezradności i bezsilności, ciągłego niepokoju i lęku.

Ofiary przemocy często zmieniają zdanie, wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Rodziny, w których dochodzi do przemocy żyją w izolacji i czynią wszelkie starania by występujący problem przemocy nie został ujawniony. Funkcjonowanie rodzin dotkniętych przemocą ulega zaburzeniu. Rozchwianie emocjonalne ofiar i brak zdecydowania w podejmowaniu działań skierowanych na rozwiązanie problemu wynika z tego, że zatraciły one zdolność realnej oceny swojej sytuacji i grożącego im niebezpieczeństwa. Dlatego też niesienie pomocy ofiarom przemocy jest długotrwałym procesem i wymaga profesjonalizmu od osób próbującym im pomóc.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie przyjęto ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Stosownie do zapisów ustawy „do zadań własnych gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzeniu zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z wolą ustawodawcy zadania w zakresie przeciwdziałania w rodzinie realizowane są na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

I. Skala zjawiska przemocy w rodzinie na terenie kraju

Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest ogromna, o czym świadczą statystyki policyjne i sądowe, wyniki badań opinii publicznej a także wiedza czerpana z mediów. Znaczna liczba osób zetknęła się w różnym charakterze, z przemocą domową.

Liczba ofiar przemocy domowej według procedury Niebieskiej Karty

Lata	2009	2010	2011
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	132 796	134 866	113 546
w tym: kobiety	79 811	82 102	70 730
w tym: mężczyźni	11 728	12 651	10 718
dzieci do lat 13	27 502	26 802	21 394
małoletni od 13 do 18 lat	13 755	13 311	10 704

Liczba interwencji policji dotyczących przemocy w rodzinie:

2009 r. - 81 415

2010 r. - 83 488

2011 r. - 70 867

Liczba sprawców przemocy w rodzinie będących pod wpływem alkoholu:

2009 r. - 54 201

2010 r. - 54 030

2011 r. - 45 274

Wiele przypadków przemocy w rodzinie kończy się tragicznie, co trzecie zabójstwo popełnione w Polsce jest skutkiem tzw. konfliktu w rodzinie.

Pamiętać należy, że statystyki kryminalne są źródłem informacji wyłącznie o przestępczości ujawnionej. Poza nimi pozostaje wiele przestępstw nieujawnionych z różnych powodów.

Wśród powodów nieinformowania policji o występowaniu przemocy w rodzinie wymienia się decyzję samej ofiary, która może współczuć sprawcy bądź obawiać się późniejszej reakcji sprawcy.

W przypadku znęcania się nad członkiem rodziny, ofiara czasami może nie mieć świadomości, że dane zdarzenie jest przestępstwem.

II. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Olecko

Analiza zjawiska przemocy w rodzinie oraz skala jej występowania w gminie Olecko została zawarta w przeprowadzonej w 2011 r. „Diagnozie lokalnych zagrożeń społecznych” przez Studio Diagnozy i Profilaktyki z Krakowa.

Wynika z niej, że:

w 2009 r. na 1016 interwencji 209 dotyczyło przemocy w rodzinie,
w 2010 r. na 1336 interwencji 138 dotyczyło przemocy w rodzinie,
w 2011 r. (I-V) na 509 interwencji 48 dotyczyło przemocy w rodzinie.

Lata	2009	2010	2011 (I-V)
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem	469	284	109
w tym: kobiety	219	152	47
w tym: mężczyźni	33	11	2
dzieci do lat 13	135	82	39
małoletni od 13 do 18 lat	82	39	21

Liczba sprawców przemocy w rodzinie:

2009 r. ogółem 211 w tym: 204 mężczyzn, 7 kobiet,
2010 r. ogółem 138 w tym: 135 mężczyzn, 3 kobiety,
2011 r. (I-V) ogółem 48 w tym: 47 mężczyzn, 1 kobieta.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu:

2009 r. ogółem 172 w tym: 170 mężczyzn, 2 kobiety,
2010 r. ogółem 123 w tym: 121 mężczyzn, 2 kobiety,
2011 r. (I-V) ogółem 27 w tym: 26 mężczyzn, 1 kobieta.

Liczba dzieci obecnych przy interwencji.

2009 r. - 217
2010 r. - 121
2011 r. (I-V) - 60

Z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w 2009 r. skorzystało 461 rodzin (w tym u 450 występował problem alkoholowy), w 2010 r. liczba rodzin korzystających wyniosła 407 (400 rodzin z problemem alkoholowym), natomiast w 2011 r. styczeń-maj udzielono pomocy 52 rodzinom (w tym 33 z problemem alkoholowym).

Z przeprowadzonego badania dotyczącego analizy zjawiska przemocy w rodzinie oraz skali zjawiska występującego na terenie gminy Olecko wynika, że 53 % badanych przyznaje się do znajomości ofiar przemocy w swoim środowisku.

76% badanych zadeklarowało, że posiada wiedzę o możliwych formach przemocy ofiarom przemocy, natomiast 24% nie posiada takiej wiedzy, w związku z powyższym należy podjąć działania w celu rozpowszechniania informacji dotyczącej miejsc i osób świadczących tę pomoc.

Z przeprowadzonego badania postaw względem przemocy 93% badanych stwierdziło, że nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, 4% uznało okoliczności umożliwiające usprawiedliwienie zastosowania zachowań przemocowych, a 3% nie wyraziło zdania w tej kwestii.

Przeprowadzono również badania postawy mieszkańców wobec stosowania kar fizycznych oraz przemocy względem dzieci. Spośród osób badanych 11% uznało, iż strach dziecka przed opiekunami ułatwia jego wychowanie, jednak zdecydowana większość – 89% zgadza się z twierdzeniem, że dziecko nie powinno bać się rodziców. Jest wiele innych sposobów na wzbudzenie szacunku i egzekwowanie respektowania zasad. Rodzice powinni posiadać autorytet wynikający z wiedzy, postawy, zachowania, a nie z przewagi fizycznej. 10% badanych pochwała surowe traktowanie dzieci, uznając jego pozytywny wpływ na rozwój dziecka, pozostałe 90% jest odmiennego zdania.

W ankiecie pojawiła się również kwestia prawnego zakazu stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Grupa zwolenników wprowadzenia takiego zakazu wśród mieszkańców gminy Olecko jest równa 53% ankietowanych, 47% jest przeciwnych.

Kary fizyczne zostały uznane jako dobra metoda wychowawcza przez 2% badanych, 61% stwierdziło-tak, czasami, 37% stwierdziło-nie.

Zadano również pytanie, czy respondenci znają przypadki bicia dzieci. 35% odpowiedziało, że spotkało się z takimi przypadkami. W związku z powyższym istotne jest uwrażliwienie społeczeństwa na akty przemocy i agresji wobec dzieci. Odpowiednia reakcja otoczenia może przerwać cykl przemocy i dostarczyć pomocy dzieciom, które są bezbronne wobec krzywdy doznawanej od dorosłych.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” procedurą „Niebieskie Karty” objęto od października 2011 r. 11 rodzin z terenu gminy Olecko, natomiast od stycznia do końca maja 2012 r. 25 rodzin. Rodziny te, zgodnie z rozporządzeniem są w zainteresowaniu grup roboczych, które pracują z konkretnymi osobami doznającymi przemocy i sprawcami przemocy oraz ich rodzinami.

III. Cele Programu

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Olecko posłużyła sformułowaniu celu głównego oraz celów szczegółowych Programu.

Cel główny programu będzie realizowany za pomocą celów szczegółowych oraz wyznaczonych zadań. Realizacja celów programu ma za zadanie ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie przez zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy rodzinom, w których ten problem występuje. W realizację celów szczegółowych oraz zadań programu zostaną zaangażowane podmioty, instytucje i organizacje, których ustawowym zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel Główny Programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą

Cele szczegółowe

Cel 1.

Budowanie zintegrowanego systemu działań skierowanego na ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadania:

1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.
2. Rozwijanie współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy.
3. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.
4. Tworzenie bazy danych rodzin dotkniętych przemocą.
5. Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Koordynacja działań podejmowanych w ramach tworzonego systemu.

Cel 2.

Podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie – zmiana postaw społecznych wobec problemu przemocy.

Zadania:

1. Rozpowszechnienie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie w lokalnych mediach i na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.
2. Prowadzenie kampanii informacyjnych o zjawisku przemocy w rodzinie z wykorzystaniem lokalnych mediów.
3. Rozpowszechnianie broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy.
4. Prowadzenie w świetlicach oraz na zajęciach pozalekcyjnych edukacji skierowanej do dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania konfliktów bez przemocy, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją.
5. Rozwijanie działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Doświadczających Przemocy skierowanej na prowadzenie profilaktyki i edukacji.

Cel 3.

Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli lokalnych służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Zadania:

1. Udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach, kursach przedstawicieli grup zawodowych podejmujących działania skierowane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

2. Systematyczne podnoszenie poziomu wiedzy i kwalifikacji przedstawicieli grup zawodowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.
3. Szkolenie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

Cel 4.

Zwiększenie efektywności pomocy udzielanej rodzinom doświadczającym przemocy z uwzględnieniem potrzeb wszystkich jej członków.

Zadania:

1. Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Doświadczających Przemocy.
2. Praca Grup Roboczych ukierunkowana na rozwiązywanie indywidualnych przypadków występowania przemocy w rodzinie zgodnie z procedurą Niebieskie Karty poprzez:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - opracowanie planu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
 - prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach dotkniętych przemocą,
 - wizytowanie tych rodzin przez dzielnicowego,
 - wymiana informacji o funkcjonowaniu rodzin pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w pomoc,
 - monitorowanie funkcjonowania rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty,
 - dokumentowanie podejmowanych działań wobec rodzin oraz efektów tych działań.
3. Informowanie ofiar o placówkach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy.
4. Kierowanie ofiar przemocy do uczestnictwa w terapii dla osób doznających przemocy.
5. Kierowanie osób dotkniętych przemocą, w razie konieczności, do ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
6. Kierowanie sprawców przemocy do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.

IV. Realizatorzy Programu.

- Realizatorem Programu będzie Zespół Interdyscyplinarny w Olecku przy współpracy z:
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Olecku,
 - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Komendą Powiatową Policji w Olecku,
 - Zespołem Kuratorskim Służby Sądowej w Olecku,
 - Punktem Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób Doświadczających Przemocy,
 - Placówkami Służby Zdrowia,
 - Placówkami Oświatowymi,
 - Prokuraturą i Sądem Rejonowym w Olecku,
 - Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia w Olecku,
 - Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy przy Powiatowym Centrum, Pomocy w Rodzinie w Olecku
 - organizacjami pozarządowymi,
 - kościołami i związkami wyznaniowymi.

V. Adresaci Programu.

Program skierowany jest do rodzin dotkniętych przemocą, osób, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz społeczności lokalnej gminy Olecko.

VI. Miejsce i czas realizacji Programu.

Program realizowany będzie w gminie Olecko w latach 2012-2018. Zadania zaplanowane do realizacji będą wdrażane sukcesywnie w okresie jego obowiązywania.

VII. Zakładane efekty Programu.

1. Stworzenie spójnego systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
3. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.

VIII. Monitorowanie Programu.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, które zobowiązane są do składania za rok ubiegły Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku informacji w przedmiotowej sprawie do dnia 20 lutego następnego roku.

Roczne sprawozdanie z realizacji programu za rok poprzedni będzie przedkładane przez Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku Radzie Miejskiej w Olecku do dnia 31 marca następnego roku.

IX. Finansowanie Programu.

Realizacja Programu finansowana będzie ze środków własnych gminy oraz środków pozyskiwanych ze źródeł zewnętrznych.